

Udany debiut w przedszkolu i szkole

Pierwszy września tuż-tuż, co oznacza, że dla wielu dzieci zacznie się nowy etap w życiu. Warto pamiętać, że jest to dla nich bardzo stresujący czas.

Twoje **dziecko** idzie do przedszkola lub szkoły podstawowej? A może właśnie zaczyna naukę w gimnazjum? Dla wszystkich dzieci i rodziców będą to trudne chwile. Pierwsze dni i tygodnie w nowym miejscu to ogromne przeżycie - nowe osoby, zasady i wrażenia. A pierwsze wrażenia nie zawsze bywają miłe - trzeba wziąć na to poprawkę i nie "nakręcać" niepotrzebnie dziecku i siebie negatywnymi emocjami.

To normalne, że rodzice często przeżywają lęk nie mniejszy niż ich pociechy, ale nie można dać się zwariować. Każdy z nas przez to przechodził i dał sobie jakoś radę, więc podobnie będzie z twoją pociechą! W wielu **domach** od września zmieni się też organizacja dotychczasowego rytmu dnia i rodzinnego życia. Nie ma rady - trzeba stawić temu czoło.

Ważne jest by to, co można, zaplanować wcześniej. Nowy porządek warto ustalić zanim pierwszego września rano zadzwoni budzik - wszyscy unikniecie niepotrzebnie nerwowych sytuacji. Dziecko musi widzieć i czuć, że rodzice są spokojni, i że chociaż coś się zmienia, to tak naprawdę nie ma to większego wpływu na jego życie. Jeśli przetrwacie najtrudniejszy pierwszy miesiąc, kolejne będą już łatwiejsze. Powodzenia!

Przedszkolak

Oswajanie przez zabawę

Dla twojego trzylatka właśnie kończy się etap domowy. "Wyrusza" on w świat pełen nowych wyzwań - w przedszkolu będzie się rozwijał, bawił z dziećmi, uczył samodzielności.

Jeśli w czasie wakacji przedszkole organizuje zajęcia adaptacyjne, chodź na nie z dzieckiem. Są to zabawy, które oswoją je z nowym miejscem i osobami. Jeśli maluch ma ochotę, pobaw się z nim w domu w przedszkole, np. wykorzystując ulubione maskotki.

Czytajcie też książeczki o przedszkolakach i codziennych przedszkolnych sytuacjach. To pomoże oswoić lęk.

Gorycz rozłąki

W pierwszych dniach **dziecko** najbardziej będzie przeżywało moment pożegnania z mamą lub tatą. Nie należy przedłużać tej chwili. Nawet jeśli maluch zacznie płakać, trzeba pozostawić go pod opieką wychowawczynie.

Nie zagłądaj potem do sali i nie sprawdzaj, czy już się uspokoił, bo to tylko pogorszy sprawę. Twoje dziecko jest pod fachową opieką i nic złego mu się nie stanie. Na pewno po chwili zajmie zabawą.

W pierwszych tygodniach warto zabierać dziecko do domu wcześniej, np. po obiedzie lub leżakowaniu.

Ważna jest motywacja

Kilkulatek zwykle bardzo chętnie podejmuje nowe zadania, ale też łatwo się zniechęca, gdy coś mu nie wychodzi. Dlatego ważne jest, by go motywować, np. podczas rysowania, lepienia z plasteliny czy wycinania.

Dostrzeganie i chwalenie nawet najmniejszego sukcesu doda mu pewności siebie, zachęci do kolejnych wyzwań. Chwal dziecko za wysiłek, jaki wkłada w swoje prace. Smyk musi wiedzieć, że mama i tata w niego wierzą.

Samodzielność w cenie

Każde dziecko, które radzi sobie i samo potrafi: myć ręce, jeść, załatwić potrzeby fizjologiczne i ubierać się, w przedszkolu czuje się zdecydowanie pewniej. Dlatego doskonalcie te umiejętności - do pierwszego września jest jeszcze trochę czasu. Chwalcie dziecko za każdy przejaw samodzielności!

Rada dla rodziców: Jeśli obiecać dziecku, że będziecie odbierać je np. po obiedzie - nie spóźniajcie się!

Mały uczeń

Poznawanie szkoły

Zanim zadzwoni pierwszy dzwonek, przygotuj dziecko do nowego wyzwania, jakim jest debiut w szkole. Rozmawiaj z nim o tym, że wkrótce rozpocznie naukę w pierwszej klasie i nowy, ważny etap w życiu. I że jesteś z tego bardzo dumna.

Nie strasz szkołą, nie mów (nawet, jeśli jest małym urwisem): "No nareszcie... Teraz to się za ciebie wezmą". Przywołuj własne miłe, zabawne wspomnienia i opowiadaj o nich. **Dziecko** powinno być pozytywnie nastawione. Pamiętaj, że im więcej twój "pierwszak" będzie wiedział o szkole, tym swobodniej będzie się w niej czuł i każdego dnia z chęcią do niej chodził.

Odwiedziny w szkole

Pod koniec wakacji wybierzcie się - jeśli to możliwe - do szkoły, do której od września będzie chodziło dziecko. Poproście dozorcę, by pozwolił wam obejrzeć klasę, korytarz, szatnię, stołówkę, toalety. Jeśli szkoła będzie zamknięta - pospacerujcie wokół niej, zajrzyjcie przez okna do środka i pobawcie się na boisku szkolnym.

Dzięki temu nowe miejsce nie będzie dla twojego dziecka obce. To bardzo ważne, by od pierwszych dni czuło się w nim bezpiecznie.

Wspólne kupowanie wyprawki

Uprzedź dziecko, że chciałabyś pójść z nim na zakupy i pozwalasz, by samodzielnie wybrało przybory szkolne, np. piórnik, kredki, flamastry. Będzie to dla niego ogromne wyróżnienie.

Wieczór rodzinnych wspomnień

Jeśli macie zdjęcia z czasów, kiedy sami rozpoczynaliście naukę w szkole - zorganizujcie dla debiutanta miły wieczór wspomnień. Opowiedzcie, co najbardziej wtedy zapamiętaliście, jakie były wasze wrażenia. To dobry sposób, by pomóc nieśmiałoemu dziecku przełamywać lęk.

Lekcja odpowiedzialności

Nauka w szkole to poważna sprawa. Uświadamiaj dziecku, że jest ona teraz jego najważniejszym obowiązkiem. Podobnie jak szanowanie książek, zeszytów i przyborów szkolnych, z których będzie korzystać przez cały rok i na lekcjach, i w domu (gdy będzie odrabiać zadawane prace domowe). Dzięki podręcznikom nauczy się pisać, czytać, liczyć, dowie się wielu nowych, ważnych i ciekawych rzeczy.

Uczeń musi też dostosować się do zasad obowiązujących w szkole i wiedzieć, że dotyczą one wszystkich (m.in. że musimy być punktualni, że siedzimy w ławce, nie przeszkadzamy nauczycielowi w czasie lekcji, np. rozmawiając z kolegami, drugie śniadanie jemy na przerwie, a gdy chcemy skorzystać z toalety w czasie lekcji - mówimy o tym nauczycielowi).

Wspieranie samodzielności

Mały uczeń to już zaradny człowiek. Wiele potrafi, dlatego nie można go wyręczać w podstawowych obowiązkach. Musi sam umieć spakować plecak, przebrać się na lekcji wf-u, wiązać buty.

W pierwszych tygodniach wspólnie z dzieckiem sprawdzaj wieczorem plan lekcji na następny dzień, patrz, czy spakowało do plecaka wszystkie potrzebne rzeczy - jednak nie rób tego za nie. W ten sposób pokazujesz i uczysz je, jak powinno dbać o swoje sprawy - jak planować i być odpowiedzialnym.

Rada dla rodziców: 6- czy 7-latek oprócz nauki chce się też bawić. Pozwólcie mu na to. Nie oczekujcie, że od razu będzie wzorowym uczniem.

Gimnazjalista

Nowe wyzwania, nowi koledzy

Debiut w gimnazjum to dla nastolatka duża zmiana. Czeka go więcej nauki niż w podstawówce, nowe przedmioty, nowa organizacja pracy i większe wymagania. Nawet jeśli dotychczas twoje dziecko świetnie radziło sobie z nauką i miało dobre stopnie - w gimnazjum już tak być nie musi. Dlatego bądź na bieżąco w sprawach szkolnych.

Pytaj wprost: "Jak radzisz sobie z chemią, angielskim?", "Czy poprawiłeś ocenę z klasówki?". Chodź na wywiady, interesuj się, co dzieje się w szkole, np. kiedy są ważne sprawdziany.

Trzeba też przygotować się na inne sytuacje. Twój nastolatek wchodzi w zupełnie nowe środowisko. Może mu być trudniej zaadaptować się w grupie rówieśników.

Wsparcie psychiczne

Zadbaj o to, żeby twoje dorastające dziecko rozwijało i wzmacniało świadomość własnej wartości, i żeby miało o sobie pozytywne zdanie. Nie neguj każdej jego decyzji, szanuj wybory. Dzięki temu m.in. będzie mu łatwiej stawiać granice i być asertywnym w gronie rówieśników.

Czas na odkrywanie siebie

Niezależnie o tego, czy nastolatek ma kompleksy, czy wręcz przeciwnie: jest zbyt pewny siebie - w obu przypadkach ma silną potrzebę akceptacji ze strony rówieśników - nie chce odstawać od grupy. Często pragnie podkreślić i wyrazić to swoim wyglądem. Pozwól na to.

Nie krytykuj, nie zakazuj, gdy chce zmienić styl ubierania się czy fryzurę.

Dużo rozmów

Staraj się często rozmawiać z dzieckiem o tym, że ważne jest, by być sobą, by postępować zgodnie z własnymi przekonaniami, a nie robić to, czego oczekują inni.

Wy tłumacz, że w nowym środowisku ludzie często się popisują, chcą zaimponować i czasem robią głupie rzeczy, żeby zwrócić na siebie uwagę, zdobyć uznanie grupy czy władzę. Mów przy tym o zagrożeniach: alkoholu, dopalaczach, narkotykach.

Rada dla rodziców: Pierwsze imprezy, pierwsze miłości - nastolatek bardzo je przeżywa. Bądźcie wyrozumiali.

Anna Szafrńska

 Kobiety

